

MI MLADI BORCI

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJAŠTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 16 DIN, NEDIJAŠKA 26 DIN, PODPORN VSAJ 30 DIN. — POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELISKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO II.

LJUBLJANA, PETEK, 10. JUNJA 1938.

ŠTEV. 39.

Svetovni komunizem se je zopet potuhnul

TEŽKI PORAZI MEDNARODNEGA KOMUNIZMA

Očitno je, da je na mednarodni komunizem v zadnjem času padal udarec za udarcem. Neuspeh rdečih v Španiji pomeni zanj velik poraz. Zgubljene bitke rdečih, neuspeh v diplomaciji, izjave vojakov, ki so se udeležili vojske v mednarodnih brigadah, pa so ušli ali se vrnili v domovino; na drugi strani pa vedno večji ugled narodne Španije, ki si ga je pridobila z zmagovitimi bitkami in modro umerjenostjo v politiki: vse to je svetovno javno mnenje temeljito preobrnilo. Rusija se je v Španiji hudo urezala, ki je nanjo stavila vse svoje nade. In komunistični tisk, ki je toliko časa ljudi držal v stanju silne živčne napetosti, se danes že pod pritiskom resničnosti umika.

Vrnitve salonskih boljševikov iz Rusije, med temi sta pomembna zlasti André Gide in Evgene Lyons v U. S. A., so ljudem odprle oči, da vidijo razmere v Sovjetiji v vsaj nekoliko resničnejši luči. »Inturist«, nekak ruski »Putnik«, v resnici pa podjetje za ideološko varanje inozemskih turistov, je zato odpravljen.

Končno so moskovski umori pokazali, da se o Rusiji lahko vse reče, samo demokracija ne. Stalin je pokazal svojo resnično komunistično krvoločnost in nasilnost. Litvinov je zlomljen in nič ne pomeni; njegova zunanja politika je doživela polom. Mnogi njegovi poslaniki so že pod zemljo. Verjetno je, da čaka njega ista usoda.

KOMUNISTIČNA NEVARNOST JE OSTALA

Vzlic vsem tem težavam se pa komunistične stranke v vseh tistih državah, kjer so zakonito priznane, večajo in si pridobivajo množice pristašev. Edino v Franciji je morda silni zalet, ki je trajal dve leti, nekoliko zlomljen. Vendar pa kaj zanesljivega še ne vemo.

Značilni so pojavi v britanskem imperiju. Po nastopu ministrskega predsednika Chamberlaina je večina postala zmernejša, a delavska stranka postaja vedno bolj levičarska. Prvega maja se je v Hydeparku zbralo 200.000 ljudi in demonstriralo za rdečo Španijo. Kaj takega Angleži še ne pomnijo: Skoro vsa Kanada napada katoliško provinco Québec, kjer je vlada prepovedala komunistično stranko. V Avstraliji so morali škofje s pomočjo K. A. resno nastopiti proti prodirajoči boljševizaciji.

Tudi v državah Južne Amerike si je komunizem pridobil silen vpliv na mase in nič ne vemo, kaj nam bo prinesla bližnja prihodnost.

Čeprav se torej komunizem posebno v mednarodni politiki umika, bi bili mi zelo kratkovidni, če bi sklepali, da je nehal biti nevaren.

Kajti prilika je od danes do jutri in nam lahko prinese, česar nismo nikoli pričakovali.

TAKTIKA POTUHNJENE MANJŠINE

Komunizem je namreč predvsem gibanje manjšine. Njegov značilni način bojevanja je pa majhno število izbranih, popolnoma zanesljivih članov, ki so povezani z železno disciplino in ki znajo v ugodnem trenutku zadati odločilen udarec. Po dobah navideznega nazadovanja dose-gajo zaradi silne žilavosti toliko bolj nepričakovane uspehe.

To nam zlasti dokazuje ruska revolucija. Kolikorkrat so bili revolucionarji zaprti, tolikokrat so nasprotniki mislili: rešeni smo. V začetku l. 1917, so bili tik pred odločilno zmago vsi boljševiški voditelji v izgnanstvu izven Rusije ali v Sibiriji. Še v juliju istega leta je Lenin moral bežati na Finsko, ostali poglavitni boljševiki pa so sedeli v ječah. In vendar so zmagali.

Danes je položaj precej podoben. Čeprav so ponekod zgubili mnogo pristašev in vpliva, organizacija in disciplina jih še držita. Naj se

splošni položaj malo spremenili in stari vrug bo še s hujšo silo začel svoje uničevanje.

TA TAKTIKA ŽIVI OD RAZDORA DRUGIH

Gibanje manjšine je tem bolj uspešno, čim bolj so nasprotniki razdvojeni in sprti.

To smo videli prve mesece španske vojske. Odlično organizirani komunistični tisk je širil po vsem svetu najstrahotnejše vesti o »upornikih« in večina ljudi mu je popolnoma verjela. V Španiji je od 1. 1931.—36. vladala med katoličani strašna razklanost. L. 1933. so se po posredovanju sv. stolice zedinili za volitve, a takoj po volitvah so razprtije zopet začele. Tudi vse nekatoliške struje, od desnice do leve, so se med seboj brez usmiljenja pobijale.

Komunistov je bilo takrat komaj neznatna peščica. L. 1931. jih je bilo v celi Španiji samo osem sto, reci: osem sto. In vendar je ta smešno

majhna peščica organizirala in dobila pod svojo komando vse ostale organizacije in razvnela sedanjo državljansko vojsko.

NAŠ BOJ ŠE NIKAKOR NI KONČAN!

V mednarodni politiki komunizem ni uspel, kakor smo videli. Ali strt nikakor ni. Je to odmor, prisiljen seveda, toda obenem je priprava na nove napade.

Nas čakata dve važni nalogi:

1. Vse organizacije, ki imajo iste cilje — in to so zlasti katoliške, morajo z vsemi močmi sodelovati in odstraniti vse pregrade, ki jih ločijo.

2. Odločno moramo nadaljevati svoje začeto informacijsko delo in pokazati vsem nepoučenim ali zapeljanim pravo naravo komunizma.

Ko pride novi udar, komunizem ne sme zalogiti katoličane nepripravljene in zbegane!

Maurice Baring

So lepe knjige, ki nimajo naravnost katoliške tendence, a je njih jedro živo katoliško. Take knjige so poleg izrazito katoliških tudi potrebne in imajo svojo vzvišeno nalogo. Nekatoličan ali katoličanstvu odtujen bralec, ki bi »življenje svetnikov« odrinil s prezirljivim odporom, se po taki knjigi spet približa veri in dobi spet smisla za njene vrednote.

In ko je svet, zlasti v zadnjih desetletjih začutil živo potrebno tudi po takih delih, je katoliški tvorni duh ustvaril prave mojstrovine tudi na tem področju.

Kakor smo si zadnjič ogledali Hilaira Belloc, predstavnika borbene katoliške književnosti, tako si oglejmo danes drugega katoliškega Angleža, znamenitega Maurica Baringa.

Maurice Baring je lirik, dramatik, a tudi zelo dober pripovednik. V svojih spisih posveča posebno pozornost življenju tako zvanih višjih krogov, kar v Angliji gotovo ni brez pomena. To je opaziti zlasti v delih kot so »Zibelka«, »Daphne Adeane« »Suknja brez šiva« in »Robert Peckham«. Roman »V mojem koncu je moj začetek« obravnava zgodbo Marije Stuart.

Visoko vrednost dosegajo Baringove resne studije o ruski književnosti, ki jo pozna kot le malokdo na Angleškem. V svoji dragoceni avtobiografiji »Igra spominov« nam pokaže svojo življenjsko pot od Etona do univerze v Cambridgeu in v kroge angleške di-

plomacije do svojega spreobrnjenja.

Baring nam skuša pokazati lepote krščanstva na čisto svojski način. Na nekaterih mestih nam zažari misel o lepoti liturgije; posrečeno nam poda toploto katolicizma, ki ima v sebi vse dobrine antike in še nepojmljivo več.

Maurice Baring je vsekakor izpolnil v književnosti važno nalogo.

ČISTO KOT PRI NAS...

»Boječi katoličan je vedno v skušnjavi, da bi se pogajal s protikališko kulturo, v kateri živi; vedno je pripravljen, da navdušeno sprejme razsodbo svojih nekatoliških prijateljev v vsakem vprašanju, v katerem Cerkev ni podala avtoritativne izjave.

Španska cerkev preživlja hudo stisko v tej deželi, ni pa »de fide«, da bi morali sprejeti poslanico španskih škofov. Na tisoče španskih duhovnikov je bilo pomorjenih, ni pa herezija, če kdo reče: »Prav jim bodi, zakaj so pa držali s kapitalisti!«

Da, lahko je očitati, težko pa je ugotavljati resnična dejstva, in neprijetno, zagovarjati stvar, ki ni popularna.

Tem bolj se je torej čuditi, da so katoličani kot celota to preizkušnjo tako dobro prestali. Velika prednost, ki obstoji v tem, da pripadaš družbi, ki ni samo nadnaravna, ampak tudi vesoljna, ni bila nikdar tako očita. Samo manjšina so tisti katoličani, ki jim ni uspelo, da bi se dvignili iz tiste ozkosti, ki nikoli ne doume, kaj vse vsebuje tista velika beseda: Ubi crux, ibi patria!

Če katoličani ne bodo branili španske Cerkve, kdo jo potem bo?«

*

To se bere čisto tako, kakor da bi to kdo pri nas in za nas napisal. In vendar so to besede Američana Arnolda Lunna, napisane Amerikancem.

Bojazljivost in nesamostojnost je pač po vsem svetu enaka in povsod enako nastopa in govori.

Napoleon in papeštvo

RAZDEJANJE REVOLUCIJE

Potem, ko je sklenil l. 1801. z Anglijo mir v Amiensu in se je že prej pomiril z Rusijo, Turčijo, in Avstrijo, se je Napoleon odločil, da hoče skleniti mir tudi s katoliško Cerkvijo.

Francoska revolucija je Cerkev krvavo preganjala. Stotine duhovnikov so pomorili, na tisoče jih je zbežalo v inozemstvo. Hoteli so prisiliti duhovščino, da bi prisegla na Cerkvi sovražno republikansko ustavo. Del duhovnikov se je dal spraviti do tega, drugi del je ostal trden.

Papežu zvesti duhovniki so skušali nadaljevati svoje delo na skrivnem; če bi jih kdo zalotil, jim je bila smrtna kazen zagotovljena.

Narodni konvent je najprej proglasil čaščenje razuma za državno vero, potem pa je zapovedal nekak zmeden humanitarni deizem.

Pod vlado direktorija je preganjanje popustilo, toda resnične pomiritve ni bilo.

ODPOR PROTI POMIRITVI

Napoleon je želel odpraviti ta položaj, ki je bil nevaren za edinost naroda. Sklenil je zato, da se bo začel pogajati s papežem. Toda zadel je na velik odpor v svoji bližji okolici.

Med drugimi so tedanjemu prvemu konzulu povedali tudi razlog, češ da je nevzdržno, da bi tujec bil duhovni poglavar vernih Francozov in kot tak zopet posegel v usodo naroda; Francija naj bi se priključila protestantizmu in Napoleon naj bi se proglasil za duhovnega poglavarja Francije.

NAPOLEONOV ODGOVOR

V odločilnem pogovoru o teh problemih je Napoleon take predloge odklonil s temi besedami:

»Ustanova, ki drži pokoncu edinstvo vere, papež, čuvar katoliške edinosti, je nekaj občudovanja vrednega. Očitajo temu poglavarju, da je inozemski vladar; inozemski je na vsak način, toda zahvaliti moramo Boga zato. Kako naj si človek predstavlja te vrste oblast ob strani državne vlade v eni in isti deželi? Združena z državno oblastjo bi ta sila postala sultanski despotizem; ločena od nje, morda njej sovražna, bi pa ustvarila zlo, neznošno ljubosumnost. Papež živi zunaj Pariza in to je prav. Ne nahaja se niti v Madridu, niti na Dunaju in prav zato trpimo njegovo duhovno avtoriteto. Na Dunaju, v Madridu, govore po pravici prav tako. Ali morda kdo misli, da bi bili Dunajčani, Španci voljni poslušati njegove odloke, če bi se nahajal v Parizu? Zelo zadovoljni so torej s tem, da se nahaja njegov sedež zunaj, toda ne obenem pri tekmejih, temveč v onem starodavnem Rimu! To so ustvarila stoletja in dobro so to storila!... Mir z Evropo je sklenjen. Vzdržimo ga, dokler moremo! Toda najbolj potreben je verski mir. Če bo ta sklenjen bo Francija edina kakor en mož in ničesar se nam ni več bati.«

Kmalu so sledila pogajanja s papežem. Znano je, kako je Napoleon nasilno postopal proti papežu. Toda spoznati je moral, da bi bil bolje storil, če bi se bil zvesto držal svojih nekdanjih besed o papežu. Pač se je pozneje, posebno na sveti Heleni, povrnil k prvotnemu spoznanju kot ga je bil izrekel l. 1801.

INDIJE O MLAČNIH KRISTJANIH

Sadhu Sundar Singh sedi ob reki in pobere v njej kamen. Kamen je seveda čisto moker. Razbije ga in glej, v sredi je kamen čisto suh. Tedaj pravi indijski modrec: »Tako je z Evropejci. Stoletja in stoletja so že obdani s krščanstvom, čisto so potopljeni v njem in v njegovo blagovest. Žive sredi krščanstva, ali krščanstvo ni prodrlo vanje, krščanstvo ne živi v njih. Kriva pa ni tega morda krščanska vera, kriva so trda srca teh ljudi. Zato se nič ne čudim, če tu pri nas mnogi ne morejo razumeti, kaj je prav za prav Kristus in krščanstvo.«

Kakšen torej bodi novi rod?

KRVAVA STATISTIKA

Po najnovejši uradni statistiki znaša število umorjenih španskih samostanskih duhovnikov in bratov skupno 1379.

Na posamezne redove in kongregacije se izgube porazdele takole:

duhovnikov blaženega Marijinega srca	237
usmiljenih bratov	143
maristov	109
franciškanov	104
jezuitov	100
avguštincev	93
kapucinov	89
salezijancev	76
benediktincev	58
vincencijevcev	56
bratov sv. Janeza od Boga	42
karmeličanov	78
dominikancev (Madrid)	33
trinitarijancev	24
redemptoristov	19
očetov sv. Družine	16
bratov Naše Ljube Gospe usmiljenja	16
misijonarjev sv. Srca	10
marijanistov	9
Picpus-očetov	4
bratov sv. Gabrijela	3
pasionista	2
drugi	67

Pristeti moramo k temu seveda še tisoče pomorjenih svetnih duhovnikov in članic ženskih redov.

GROF ZEPPELIN MOLI

Bilo je tistega znamenitega dne, ko naj bi se prva nemška zračna ladja prvič dvignila v zrak. Na letališču so bili zbrani imenitniki države — knezi in diplomati, častniki, učenjaki, umetniki in gospodarstveniki. Tedaj stopi skromni grof med nje in pravi: »Zdaj bomo pa molili, da bi Gospod blagoslovil naše delo.« Vsi so ga začudeno gledali. Počasi in v zadregi prime ta svoj cilindar, oni svojo čelado in se odkrije. In grof Zeppelin, gotovo ne eden izmed »manjvrednih«, je molil.

KRYLENKO O KOMUNISTIČNI DIKTATURI

»Metode diktature ostanejo iste, osnovane na neizprosni zatiranju nasprotnikov in terorju, in v popolnem soglasju z Leninovimi idejami.«

(Izvestija, 12. febr. 1936.)

Ponoven nastop ameriških katoličanov proti umazaniji in šundu v literaturi

Fort-Waynski škof msgr. F. Noll je pred kratkim poročal o izredno uspešnem boju proti umazani literaturi, ki so ga v teku zadnjih mesecev pod vodstvom katoliške ženske zveze izvedli katoličani njegove škofije. S pomočjo državne oblasti, šol in s sodelovanjem številnih protestantskih organizacij se jim je posrečilo, da so izobtili vse javne prodajalnice, knjigotržnice itd. raznih časopisov in brošur, ki niso bili npravno neoporečni.

Člani katoliških mladinskih skupin so izvedli velikopotezno podpisno akcijo, pri kateri so se podpisniki zavezali, da ne bodo kupovali v nobeni stojnici in v nobeni knjigotržnici, ki razstavlja in prodaja npravne časopise in brošure. Takole poročajo o delu in uspehih tega boja:

SODELOVANJE VSEH DOBRO MISLEČIH

»Posledica je bila, da so prizadete časopise in knjige v veliki množici nerazprodane založnikom vračali. Pri našem načrtnem boju smo izhajali iz prepričanja, da se morajo skladati z našimi smotri vsi pošteni ljudje ne glede na vero in zato smo povabili k sodelovanju zastopnike oblasti, tiska, učiteljstva in zvez staršev, potem tudi protestantske cerkve z njihovimi mladinskimi organizacijami. Pokazali smo na velike nevarnosti, ki groze naši mladini brez razlike ver iz okuženja po tem tisku. Tako se nam je posre-

čilo, da je »Decency Drive« (Boj za spodobnost) naletel v šolah in v cerkvah na najizdatnejšo podporo, tako da danes ni v izlozbah nobene npravno oporečnega tiska več in da so komaj še kakšni starši, ki bi tak tisk trpeli na svojem domu.

KAJ JE NRAVNO DOPUSTNO ?

Takoj ob začetku borbe je nastalo težko vprašanje: Po katerem merilu naj presojamo, kaj je npravno dopustno ?

Držali smo se pri tem na splošno navodil, ki jih je izdelala »Legija dostojnosti« v svojem boju proti slabim filmom. Po teh navodilih dajemo na črni seznam sledeče časopise in knjige:

1. tiste, ki povzdigujejo zločinstvo;
2. tiste, katerih vsebina ima namen, dražiti spolni nagon;
3. tiste, ki vsebujejo slike z izrazito nenravnimi predmeti;
4. tiste, ki neprestano prinašajo prispevke o nenravnih ljubezenskih razmerjih;
5. tiste, ki prinašajo oglaševanje nedvomno nenravnega značaja.

Da ne bi budili radovednost mladine, črnega seznama ne objavljamo. Postavili pa smo doslej nanj kakih 50 časopisov in spisov in sestavili za vsak okraj nadzorni odbor, ki pazi s pomočjo črnega seznama na prodajalne stojnice in knjigotržnice.

V zvezi s tem bojem pa se vrši propaganda za dobri tisk.

Kako veliki duhovi priznavajo Boga

Veliki nemški slikar Albrecht Dürer: »Ni mogoče, da se tisti, ki lepo živi, ne bi od tega sveta lepo ločil; kajti Bog je poln usmiljenja. Zaradi tega usmiljenja naj nam Bog da za tem bednim življenjem veselje večnega blaženstva po Očetu, Sinu in Svetem Duhu.«

*

Ludwig van Beethoven je napisal te vrstice iz neke tolažilne knjige v svojih najtežjih dnevih: »V slavo tvoji dobroti moram priznati, da si preizkusil vsa sredstva, da me pritegneš k sebi. Bila je kedaj tvoja Volja, da si mi dal občutiti težko roko svoje jeze in da si z raznimi nadlogami poniževal moje srce. Bolezen in druge nesreče si poslal nadme, da bi mi vzbudil premišljevanje o mojih zablodah... Samo za eno te prosim, moj Bog, ne nehaj z delom na mojem poboljšanju! Daj mi samo, da na katerikoli

način obrodim mnogo dobrih del.«

*

Kopernik: »Ne želim si milosti, ki jo je prejel Pavel, niti prizanesljivosti, s katero si odpustil Petru. Prosim te samo za milost, ki si jo izkazal razbojniku na križu.«

*

Grof Zeppelin: »Res, Bog je umetnik, in jaz sem njegovo orodje.«

VERSKA PRIPADNOST AMERIŠKIH VISOKOŠOLCEV

Uradna statistika je dognala, da šteje 1340 visokih šol v Ameriki 800.000 dijakov. Od teh jih 88% priznava kako vero, 5,5% jih je izjavilo, da ne pripadajo nobeni veri, ostali niso odgovorili.

Med vernimi je 18,89% metodistov, 14,38% katoličanov, 12% baptistov itd.

GIOVANNI PAPINI IN RAZISKOVANJE RENESANSE

S kraljevskim odlokom je bilo ustanovljeno poletni l. 1937. »Narodno središče za študij renesanse« s sedežem v Firenci. Vodstvo te ustanove je bilo poverjeno Giovanniju Papiniju. Da bi pospešil svoje delo, je začel novoustanovljeni zavod izdajati nov časopis »La Rinascita«, ki obeta, da bo pod vodstvom Giovannija Papinija postal pomembno sredstvo za raziskovanje humanizma in renesanse.

V uvodnem članku prve številke beremo:

»List hoče spremljati delovanje zavoda in poglobiti z izvirnimi prispevki ter znanstvenimi sporočili poznavanje renesančne kulture.«

V isti številki podaja sam Papini nekaj »Misli o renesansi«. Med drugim pravi:

»Srednji vek je bil v dobi svojega najvišjega razcvita teocentričen, današnji čas je brezbožen in egocentričen. Med obema leži renesansa: poznala je srečo stvarjalnega duha in se je razveseljevala plodovite popolnosti. Skušala spravit Boga in človeka v harmonijo. To duhovno edinstvo je dejansko obnovila in plod je bil čudoviti razcvet človeškega genija v umetniških stvaritvah. Tajinstvenost njihove veličine leži torej v tem, da je na novo zedinila, kar ne bi smelo biti nikoli ločeno: Boga in človeka. Ome kulturne dobe, ki skušajo potlačiti človeka — kakor se je to zgodilo v propadajočem poznem srednjem veku, — ali ki hočejo izključiti Boga iz sveta, kakor to poskuša naš čas, so vedno dobe barbarstva in propada.«

ZALOST BREZBOŽNEGA TAJNIKA

Pred kratkim se je tajnik osrednje vlade v Kijevu bridko pritoževal nad majhnimi uspehi brezbožniške propagande v Ukrajini.

Tajnik Kaiser za ogorčenjem pripoveduje, da je tudi v preteklem letu dobil več pisem s prošnjo, naj vendar odpro cerkve po rimsko-katoliških krajih Ukrajine!

In še več! Skupina ukrajinskih kmetov se je pa celo tako daleč spozabila, da ga je prosila za dovoljenje, da bi smeli romati v Rim in videti »svetega očeta« ali da bi vsaj dobili kako njegovo podobo.

»Toda Sovjetska unija«, piše tajnik dalje, »nima denarja za take reči. Dokazuje pa vse to, da brezbožniška propaganda nič ne velja. žalostno je, da se ob dvajseti obletnici revolucije še dobe v Rusiji ljudje, ki mislijo na papeža.«

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijonska tiskarna, Groblje-Domžale (A. Trontelj).